

TALEPUNKTER

**Samråd i Folketingets Enerkipolitiske Udvalg den 31. august 2005 –
besvarelse af samrådsspørgsmål nr. K**

Spørgsmål (K):

Ministeren bedes – bl.a. på baggrund af afslaget til Sol 5000 – redegøre for, hvad der skal til for at et projekt kan komme i betragtning som demonstrationsprojekt under PSO-midlerne og herunder redegøre for de regler herhjemme og i EU der sætter grænserne for, hvad der kan betragtes som demonstrationsprojekter.

Svar:

Tak for spørgsmålet. Jeg synes det er udmærket, at vi får lejlighed til at drøfte afgrænsningen af, hvad offentlige forsknings- og udviklingsmidler kan bruges til.

Baggrunden for spørgsmålet er det konkrete projekt SOL 5000, som udmærket illustrerer problemstillingen.

Jeg vil først gøre rede for det danske lovgrundlag. Dernæst vil jeg beskrive de grænser EU retten sætter, og endelig vil jeg gøre rede for mine synspunkter på, hvad det samlet betyder for, om et projekt som Sol 5000 kan betragtes som demonstrationsprojekt.

Regelgrundlaget for projekter som Sol 5000 er elforsyningslovens § 29. Denne bestemmelse blev ændret i 2004 i forbindelse med gennemførelsen af Den Enerkipolitiske aftale af 29. marts samme år om VE og kraftvarme. Aftalen, som blev indgået med min forgænger, fastslår, at Energinet.dk skal videreføre forsknings-, demonstrations- og udviklingsopgaver med henblik på udvikling af et miljøvenligt og sikkert elsystem i Danmark. Det kom på den baggrund udtrykkeligt til at fremgå af den relevante bestemmelse i elforsyningsloven, at også demonstration var omfattet af de forskningsaktiviteter, som finansieres af de såkaldte PSO-midler. Samtidig fremgår det af bemærkningerne, at den gældende ordning i øvrigt videreføres – ganske som det var aftalt den 29. marts.

Bestemmelsen i elforsyningslovens § 29 opstiller to grundlæggende betingelser for, at projektet kan støttes økonomisk.

For det første skal der være tale om forsknings-, udviklings- eller demonstrationsprojekter, og for det andet skal projekterne være nødvendige for at sikre en miljøvenlig elproduktion.

Det følger også af forarbejderne til bestemmelsen, at der særligt sigtes til projekter, der ikke umiddelbart er kommercielle, men på sigt har mulighed for at blive økonomisk bæredygtige. Det fremgår ligeledes, at midlerne skal anvendes i overensstemmelse med EU's rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling.

På den baggrund må bestemmelsens anvendelsesområde forstås således, at der generelt ikke kan ydes direkte eller indirekte støtte til produktion og afsætning af allerede udviklede produkter.

Det var som nævnt ved indførelsen af bestemmelsen i § 29 også forudsat, at midlerne kun kunne anvendes i overensstemmelse med EU's rammebestemmer for statsstøtte til forskning og udvikling.

Rammebestemmelserne sonderer mellem forskellige forsknings- og udviklingsaktiviteter alt efter, hvor tæt de ligger på den kommercielle udnyttelsesfase. I den forbindelse anses pilot- og demonstrationsprojekter for udviklingsprojekter på – som det hedder - det ”prækonkurrentielle stade”, som er det stade, der ligger tættest på den kommercielle udnyttelsesfase.

Der kan i forlængelse heraf kun ydes støtte til sådanne projekter på betingelse af, at de (og jeg citerer) ”ikke kan omdannes eller udnyttes til industriel anvendelse og kommerciel udnyttelse”.

Der kan heller ikke ydes støtte til aktiviteter, der består i (og jeg citerer) ”rutinemæssige eller regelmæssige ændringer af produkter, produktionslinjer, produktionsprocesser, eksisterende tjenesteydelser eller andre igangværende transaktioner, selvom disse ændringer kan indebære forbedringer”.

Hvad betyder så det i forhold til SOL 5000. Dette projekt går i korthed ud på at støtte opstilling af nogle tusind solcelleanlæg, der samlet skal kunne yde 5 MW, med i alt ca. 40 millioner kr. i en 6-7 års periode. Jeg opfatter demonstration som fremvisning i større eller fuld skala af, om en teknologi, et anlæg eller et system virker efter hensigten, og således kan anvendes i virkelighedens verden. I SOL 5000 projektet mener jeg, ganske som min forgænger, at der for hovedparten af tilskuddet er tale om støtte til at udbrede kendt teknologi på markedet, og det falder uden for lovgivningens rammer.

Der er dog muligvis dele af Sol 5000 projektet, der kan betegnes som udvikling eller demonstration og dermed opnå tilskud. Det må vurderes konkret. Det er formentlig nødvendigt, at ansøgerne ser på projekterne igen i lyset af det, vi har drøftet i dag. Men det afgørende for vurderingen af, om et projekt kan komme i betragtning som demonstrationsprojekt, er naturligvis, om det er i overensstemmelse med det regelgrundlag, som jeg har redegjort for.

Generelt er det efter min opfattelse mest hensigtsmæssigt, at en vurdering af, om noget er demonstration, foretages konkret i forhold til de foreliggende projekter.

Jeg kan i øvrigt henvise til oversigten i mit svar på udvalgets spørgsmål 52. Oversigten viser, hvilke demonstrationsprojekter der har fået støtte fra PSO-midlerne. Som det fremgår, er

der givet støtte til i alt 9 demonstrationsprojekter, svarende til knap 20 % af den ydede støtte. Det viser, at demonstrationsaktiviteter prioriteres i overensstemmelse med den energipolitiske aftale af 29. marts 2004.

Regeringen har også i sin Energistrategi 2025 sat fokus på, at fuld skala demonstration af nye teknologier skal fremmes.

Perspektiverne for den kommende forskningsindsats vil blive konkretiseret i løbet af efteråret. Her vil der især blive set på, hvordan demonstrationsprojekter tilrettelægges, så de får størst mulig effekt.